

Ejderhaları Seven Yetişkinler de Var (Neyse ki)

GENÇLİK
KÜTÜPHANESİ

RAİFE POLAT

raifepolat@antipopuler.com

Ali Püsküllüoğlu denemeyi “Herhangi bir konuda, kesin bir sonuca varma çabası gütmeksizin, yazarın kendi kişisel düşüncelerini, görüşlerini, genellikle bir söyleşi havasında işlediği bir düzyazı türü” şeklinde tanımlıyor. Özel ve özgür bir şekilde kaleme alınmış etkili metinler yani denemeler; kolay okunan ama her zaman kolay hazmedilmeyen...

Akademisyen, yazar İshak Reyna'nın derlediği “Yetişkinler Ejderhalardan Neden Korkar?” adlı kitap da 30 yazardan 30 denemeyi içeriyor. İshak Reyna'nın daha önce yaptığı derlemelerden de yola çıkarak, uzmanlık alanının genç okuyucunun ilgisini çekebilecek seçkiler hazırlamak olduğunu söyleyebiliriz rahatlıkla. Gerek üniversite bünyesinde gerekse liselerde yaptığı çalışmalar, genç okuyucunun nabzını tutabilen iyi bir gözlemci haline getirmiş yazarı. Kendi yazın serüvenine de “Ha Hayat, Ha Edebiyat” adında bir deneme kitabıyla başlamış yazarın “Yetişkinler Ejderhalardan Neden Korkar?” adlı seçkisinin gücü, bu birikimle değerlendirilince şaşırtıcı değil. İshak Reyna, genç okuyucuyu denemeye tanıtırırken, yazarlarla ilgili küçük dipnotlar yardımıyla bu yazarları takip edin diyor. Kitapta yer alan yerli ve yabancı yazının klasikleşmiş yazarları ile günümüzün usta kalemlerinin denemeleri, genç olma hali ve gençleri de ilgilendiren öteki konular arasında dolanıyor. Aşktan, sanattan, sokaktan, futboldan, müzikten, politikadan, felsefeden, yazmaktan, arkadaşlıktan, cinsellikten ve hatta bir süpürge sopasından söz eden denemeleri okumak yaşamın dosdoğru içine çekip anlamlandırıyor bazı bulanıklıkları.

İç hatlarda; Fatih Özgüven “Bu bahar aşık olacaklar; elinizden geldiği kadar, elinizden geliyorsa arkadaşınızı (arkadaş derken de ARKADAŞ'tan söz ediyorum) feda etmemeniz tavsiye olunur. Arkadaş her mevsim içindir,” derken; Perihan Mağden “Bir anne olarak sunmaya çalıştığım kızıma, tam da budur: Ne kadar uyuyabilecekse masumiyetin ve saflığın salıncağında, o kadar uyusun. Ne kadar geç büyümesi mümkünse, o kadar geç büyüsün. Büyümek zor, acıtıcı ve neredeyse gereksizdir zira,” diyor. Bilge Karasu “Hayvan, bizim açımızdan başka'dır. Onun açısından bizim başka olduğumuz gibi... Bu başlıklar, pek güzel, bir arada yaşamağı öğrenebilir. Kızdıklarında kedilerini, köpeklerini kendileriyle özdeşleşmiş sayanlar ne kadar yanılıyorsa, sevdiklerinde kedileriyle, köpekleriyle özdeşler de bir o kadar yanılıyor diye düşünürüm,” derken; Memet Fuat “Tamam, en ünlü düşünürlerin ele aldığı bir konu; hayranlık uyandıran çözümler yapılmış... Onları okumuşsun... Hepsi de son derece yetkin kişiler... Ama ‘Onların ele alıp işledikleri bir konuda bana söz düşmez,’ diyemezsin. Önemli olan senin ne düşündüğün: Sen ne düşünüyorsun?” diye soruyor.

Dış hatlarda; Umberto Eco “Kitle iletişim araçları, imgesel olanın gerçek olduğuna inan-

dırdılar bizi, şimdiyse gerçeğin imgesel olduğuna inandırıyorlar; televizyon ekranında gördüğümüz gerçekler çoğaldıkça günlük yaşantımız da o derece sinematik olmakta,” derken; Juan Goytisolo “Toplum mekân fikrine bağlı kalır, ama kültür – birey gibi – hareketlidir, hafiftir. Günümüzde kültür, Fransız ya da İspanyol olmaz, Avrupalı da olamaz artık; olsa olsa, bizim ulusumuzu merkez alarak kendi kendini kısırlaştıran, çarpıtan bakışımızın kurbanı olmuş uygarlıkların dölediği bir metek, bir melez olabilir ancak,” diyor. Ursula K. Le Guin “Bence olgunluk kabuk değiştirmek değil, serpilip gelişmektir. Yetişkin bir insan ölü bir çocuk değil, yaşamayı başarmış bir çocuktur. Olgun bir insanın tüm gelişmiş yetenekleri bir çocukta vardır; eğer bu yetenekler gençlikte teşvik edilirse yetişkinde iyi ve akıllıca bir noktaya varır; ancak bunlar çocuklukta bastırılır ve yok sayılırsa yetişkin kişilik körleşir, sakatlanır. Sonuç olarak, bu yetenekler içinde en insana özgü ve insani olanın hayal etme gücü olduğuna inanıyorum,” derken; Francis Bacon “Okumak insanı olgunlaştırır, konuşmak ustalaştırır, yazmak ise daha somut bir bilgi sağlar. Dolayısıyla, az yazanın iyi bir belleği olması gerekir, az konuşanın keskin zekâlı, az okuyanın da bilmediğini bilir gibi görünmesi için kurnaz olması gerekir,” diyor. Friedrich Nietzsche ise “Dinleyin! Ben falancayım. Başkasıyla karıştırmayın beni her şeyden önce,” diye haykırıyor.

Her iki hatta da günümüz yazarlarından eski kuşaklara doğru geçiş yapıyor derleme. Bu geçiş genç okuyucuyu bir çeşit zaman yolculuğuna çıkarıyor ve bu yolculuk sırasında eski kuşakların yenilikçi tavırları, hâlâ geçerliliğini koruyan güçlü savları bugünün değerleriyle bağlar kurarken umut ve haz duygularını artırıyor. İç hatlarda eski ve yeni kuşağın Türkçeyi kullanımı, dilin değişen yapısını minimal bir ölçekte gözler önüne sererek seçkiye çaktırmadan bir başka boyut kazandırıyor.

Kitap her ne kadar gençleri hedef alarak derlense de özellikle Sabahattin Eyüboğlu ve Ursula K. Le Guin'in denemelerinin çocuk olma yetişkin olma hali, eğitim ve hayal gücü gibi konulara değindiği için mutlaka yetişkinler tarafından da okunması gerektiğini düşünüyorum. Kitabın adı da Le Guin'in denemesinden –Amerikalılar Ejderhalardan Neden Korkar?– yola çıkılarak konulmuş zaten. Gençlere “gerçek” bir yaşam görüşü sunabilecek ufuk açıcı ve zaman zaman gayet eğlenceli bir kitap “Yetişkinler Ejderhalardan Neden Korkar?”. Ancak yetişkinlere de “ejderhalardan” korkmamıza gerek olmadığını bir kez daha hatırlatabilecek harika bir fırsat sunuyor, tabii cesareti olanlara. Sahi yetişkinler ejderhalardan neden korkar?

“Yetişkinler Ejderhalardan Neden Korkar?”, Derleyen: İshak Reyna, 200 s., Güneşli Kitaplığı, 2012

